REZOLUCIJA (EU) 2021/1666 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 29. travnja 2021.

s primjedbama koje su sastavni dio odluke o razrješnici za izvršenje proračuna zajedničkog poduzeća Clean Sky 2 za financijsku godinu 2019.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2" za financijsku godinu 2019.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0109/2021),

A. budući da je zajedničko poduzeće „Clean Sky" osnovano u prosincu 2007. Uredbom Vijeća (EZ) br. 71/2008 (koja je stupila na snagu 7. veljače 2008.) za razdoblje do 31. prosinca 2017. i budući da je Zajedničko poduzeće započelo sa samostalnim radom u studenome 2009.;

B. budući da je zajedničko poduzeće „Clean Sky 2" („Zajedničko poduzeće"), osnovano Uredbom (EU) br. 558/2014, s učinkom od 27. lipnja 2014. zamijenilo zajedničko poduzeće „Clean Sky" u okviru programa Obzor 2020., čime se njegovo trajanje produžilo do 31. prosinca 2024.;

C. budući da su glavni ciljevi Zajedničkog poduzeća doprinos znatnom poboljšanju učinka zrakoplovnih tehnologija na okoliš te razvoj snažnog i globalno konkurentnog europskog zrakoplovstva i lanca opskrbe u Europi;

D. budući da su članovi osnivači Zajedničkog poduzeća Unija, koju predstavlja Komisija, i članovi iz privatnog sektora, odnosno voditelji i pridruženi članovi navedeni u Prilogu II. Uredbi Vijeća (EU) br. 558/2014, te glavni partneri odabrani putem otvorenog, nediskriminirajućeg i konkurentnog natječaja koji podliježe neovisnoj evaluaciji u skladu s člankom 4. stavkom 2.;

E. budući da maksimalni doprinos Unije za drugu fazu aktivnosti Zajedničkog poduzeća iznosi 1 755 000 000 EUR (uključujući odobrena sredstva EFTA-e) koji se isplaćuje iz proračuna programa Obzor 2020., a minimalni doprinos u naravi za dodatne aktivnosti od strane članova iz privatnog sektora iznosi 965 250 000 EUR za razdoblje utvrđeno u Uredbi;

Upravljanje proračunom i financijama

1. napominje da je prema izvješću Revizorskog suda o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2019. („Izvješće Revizorskog suda") računovodstvena dokumentacija vjerno prikazana u svim bitnim aspektima te da su njegovo financijsko stanje na dan 31. prosinca 2019. i rezultati poslovanja, novčani tokovi i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom u skladu s odredbama financijskih pravila Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je donio računovodstveni službenik Komisije; konstatira da su transakcije na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

2. prima na znanje da je konačni raspoloživi proračun Zajedničkog poduzeća za 2019. (uključujući ponovno unesena neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina, namjenske prihode i preraspodjelu sredstava u sljedeću godinu) obuhvaćao odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 305 802 617 EUR i odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 341 424 430 EUR; primjećuje da je stopa iskorištenosti za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila 97,68 %, a za odobrena sredstva za plaćanje 94,69 %; nadalje prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da, kada je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2019. raspoloživom za projekte u okviru programa Obzor 2020., stopa izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila je 99,8 %, a za odobrena sredstva za plaćanje 97,3 %;

3. prima na znanje da je najveći doprinos Unije za Clean Sky iznosio 800 000 000 EUR iz 7. teme Sedmog okvirnog programa (Promet) te da je Unija ukupno doprinijela u iznosu od 799 957 841 EUR; prima na znanje da su sektorski partneri (voditelji integriranih tehnoloških demonstratora i njihovi pridruženi članovi) doprinijeli s ukupno 608 983 634 EUR za projekte u okviru Sedmog okvirnog programa, od čega su 5 941 008 443 EUR potvrđeni doprinosi u naravi, a 14 882 791 EUR novčani doprinosi tekućim troškovima;

4. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je Program FP7 Zajedničkog poduzeća službeno zaključen 2017. uz stopu provedbe od gotovo 100 %. prima na znanje da je 2019. Zajedničko poduzeće još ostvarilo povrat u iznosu od 1 135 068 EUR koji je rezultat nepodmirenog pretfinanciranja i ex post revizija;

5. konstatira da je do kraja 2019., od maksimalnog iznosa doprinosa Unije od 1 755 000 000 EUR iz programa Obzor 2020. utvrđenog Uredbom (EU) br. 558/2014, Unija doprinijela operativnim aktivnostima programa Obzor 2020. s ukupnim iznosom od 1 139 704 889 EUR, a članovi iz privatnog sektora doprinijeli su operativnim aktivnostima s iznosom od 18 815 677 EUR u gotovini i potvrdili operativne troškove u iznosu od 273 851 600 EUR u naravi te pružili dodatan doprinos u naravi za dodatne aktivnosti u iznosu od 899 843 302 EUR;

6. napominje da postoje različiti postupci među zajedničkim poduzećima za primanja financijskih doprinosa od njihovih privatnih članova; poziva na usklađivanje izračuna doprinosa u naravi u svim zajedničkim poduzećima; zajedničkim postupkom trebale bi se predvidjeti transparentne i učinkovite metode ocjenjivanja kojima bi se dobila stvarna vrijednost doprinosa; poziva Revizorski sud da provede nadzor nad revizijama koje provode neovisni vanjski revizori; također poziva na uspostavu odgovarajućeg pravnog okvira kojim će se zajamčiti da će se traženi iznos financijskog doprinosa ostvariti do kraja programa; konstatira da bi taj pravni okvir mogao uključivati zahtjeve za privatni doprinos koji treba platiti prije ili u isto vrijeme kad i odgovarajući doprinos Unije;

Pozivi na podnošenje prijedloga

7. konstatira da je Zajedničko poduzeće 2019. pokrenulo jedan poziv na podnošenje prijedloga sa 62 teme (poziv na podnošenje prijedloga br. 10), da je primilo 448 prihvatljivih prijedloga za pozive na podnošenje prijedloga 09 i 10 (od 450) te je prihvatilo 114 prijedloga; prima na znanje globalni portfelj Zajedničkog poduzeća koji se sastoji od 574 projekta koji su dodijeljeni na temelju konkurentnih poziva za natječaj;

8. prima na znanje da je ukupan broj glavnih partnera 256, od kojih su 70 povezana društva ili povezane treće osobe, a više od 58 mala i srednja poduzeća;

9. prima na znanje da su 2019. uspješno provedena dva poziva na podnošenje prijedloga: osmi poziv na podnošenje prijedloga u ožujku s 58 od ukupno 68 uspješnih tema i deveti poziv na podnošenje prijedloga u listopadu s 53 uspješne teme od njih 55; nadalje konstatira da je deseti poziv na podnošenje prijedloga pokrenut u svibnju 2019. i ocijenjen u studenome 2019.; konstatira da je u ukupno deset poziva na podnošenje prijedloga sudjelovalo više od 730 partnera iz 28 različitih zemalja, uz veliku zastupljenost malih i srednjih poduzeća u pogledu sudjelovanja i dodijeljenih bespovratnih sredstava te približno 505 000 000 EUR financijskih sredstava;

Uspješnost

10. prima na znanje da se Zajedničko poduzeće koristi ključnim pokazateljima uspješnosti za praćenje uspješnosti i međusektorskih pitanja u okviru programa Obzor 2020. te posebnim ključnim pokazateljima uspješnosti za Zajedničko poduzeće, kao što su stopa uspješnosti poziva na podnošenje projekata, provedba plana rada i obuhvaćenost *ex post* revizijama;

11. traži od Zajedničkog poduzeća da preispita svoju komunikacijsku strategiju kako bi se osiguralo da su relevantni dionici svjesni svoje zadaće, aktivnosti i postignuća;

12. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće primijenilo razne alate za praćenje provedbe svojeg programa, i to tromjesečna izvješća o integriranim tehnološkim demonstratorima/inovativnim platformama za demonstracije zrakoplova (ITD/IADP), upravljačke odbore na razini ITD-a/IADP-a, godišnje preglede rezultata ITD-a/IADP-ova te da je redovito izvještavalo Upravni odbor; nadalje napominje da su od 11 ciljeva navedenih u planu rada za razdoblje 2018. – 2019. tri ostvarena, a osam u tijeku, te da su svi administrativni ciljevi postignuti;

13. prima na znanje napredak koji su 2019. postigli demonstracijski projekti za velike putničke zrakoplove i s njima povezane tehnologije zahvaljujući kojima je ostvaren prelazak s nespecifičnog na specifičan dizajn i s time povezan razvoj hardvera, rezultate ostvarene u aktivnostima regionalnih zrakoplovnih IADP-a u vezi sa zelenim i konceptualnim zrakoplovima, napredak dvaju demonstratora za brzo zrakoplovstvo IADP-a te napredak u pogledu razvoja aktivnosti ITD-a za konstrukcije zrakoplovstva i ITD-a za sustave i za transverzalne aktivnosti ekološkog dizajna i malog zračnog prometa, kao i to da se Zajedničko poduzeće pripremilo za prvu globalnu procjenu svojih razvijenih tehnologija; pozdravlja ta postignuća koja su doprinijela osiguranju održive infrastrukture; pozdravlja prelazak s proizvodnje energije iz ugljena na obnovljive izvore energije, čime će se ne samo smanjiti emisije stakleničkih plinova, već i onečišćenje zraka te će se u konačnici doprinijeti poboljšanju zdravlja;

14. primjećuje da je, prema izvješću Revizorskog suda, na kraju 2019. stopa provedbe programa Obzor 2020. iznosila 89 % u pogledu postupaka poziva na podnošenje prijedloga za aktivnosti dodijeljene Zajedničkom poduzeću;

15. podsjeća na ključnu ulogu koju Zajedničko poduzeće ima kako bi zajamčilo neto ubrzanje u području zelenih tehnologija s ciljem smanjenja emisija CO_2 i razina buke koju proizvode zrakoplovi; smatra da će njegov nasljednik, Čisto zrakoplovstvo („Clean Aviation”), imati važnu ulogu u osiguravanju uključenosti zrakoplovnog sektora u europski zeleni plan;

16. poziva Komisiju da osigura da program aktivnosti Zajedničkog poduzeća u budućnosti bude u skladu sa zahtjevima i ciljevima predviđenima pravom Unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i digitalizacije te da slijedi strategije na tom području koje su razradile i Komisija i industrija;

17. poziva Komisiju i Sud da primijene dubinsku metodu praćenja uspješnosti kako bi se ocijenila dodana vrijednost Zajedničkog poduzeća, uključujući socijalni učinak i učinak na zapošljavanje te učinak na tržište; rezultati evaluacije trebali bi se koristiti u budućim aktivnostima te za preraspodjelu financiranja Unije;

18. pitanje prava intelektualnog vlasništva treba rješavati u svim ugovorima koji mogu proizvesti željeni ishod ili rezultat izvršenja; podsjeća da je cilj prava intelektualnog vlasništva zaštita prava pojedinačnih stvaratelja, ali i detaljno pojašnjenje o tome kako će se to pravo koristiti u budućnosti; napominje da bi, s obzirom na to da se aktivnost financira i javnim sredstvima, rezultati trebali biti transparentni, dostupni javnosti i podložni posebnim zahtjevima, kao što je primjerice prema potrebi interoperabilnost; poziva Komisiju da predloži pravni okvir u pogledu prava intelektualnog vlasništva i njihove provedbe na tržištu, uključujući posebne zahtjeve i raspodjelu dobiti;

19. napominje da ključni pokazatelji uspješnosti u pogledu rodne ravnoteže u godišnjem izvješću o radu zajedničkog poduzeća „Clean Sky” za 2019. pokazuju da je tijekom 2018. i 2019. razina sudjelovanja žena, unatoč tome što se malo povećala, ipak bila prilično niska: žene čine 30 % osoba uključenih u program, 16 % koordinatora programa i 9 % – 25 % savjetnika i stručnjaka koji provode evaluacije i analize i rade u Znanstvenom odboru; preporučuje da se stalno ulažu napori kako bi se povećala razina sudjelovanja žena u programu;

Osoblje i javna nabava

20. konstatira da je 31. prosinca 2019. od 36 odobrenih radnih mjesta za privremene djelatnike bilo popunjeno njih 34 te da je 2019. za Zajedničko poduzeće radilo šest ugovornih djelatnika i dva upućena nacionalna stručnjaka u skladu s planom radnih mjesta;

21. prima na znanje da je 2019. Zajedničko poduzeće pokrenulo postupak zapošljavanja u svrhu popunjavanja šest radnih mjesta. nadalje konstatira da se Zajedničko poduzeće, uz statutarna radna mjesta, oslanja na vanjske pružatelje usluga, pet vanjskih djelatnika i jednog pripravnika kako bi se operacijama pružila dodatna potpora;

22. prima na znanje da je Upravni odbor 2019. usvojio novu organizacijsku strukturu s pravnom i komunikacijskom strukturom koje izravno odgovaraju izvršnom direktoru; nadalje potvrđuje da je novi izvršni direktor počeo s radom 1. veljače 2019.; nadalje napominje da je Zajedničko poduzeće početkom 2019. počelo upotrebljavati sustav Komisije za upravljanje ljudskim resursima Sysper2;

23. konstatira da je Zajedničko poduzeće 2019. u potpunosti provelo veliki okvirni ugovor za komunikacije za četiri različite komunikacijske kampanje koji traje od 2018. do 2021. te je potpisalo ugovore za važne IKT projekte, kao i okvirne ugovore za razne IKT usluge;

Unutarnja kontrola

24. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je Zajedničko poduzeće uspostavilo pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije te da je obvezno provesti novi okvir unutarnje kontrole Komisije na temelju 17 načela unutarnje kontrole; prima na znanje da je do kraja 2019. Zajedničko poduzeće već bilo razvilo ključne pokazatelje za sve kontrole u svrhu procjene djelotvornosti svojih kontrolnih aktivnosti i otkrivanja nedostataka u kontroli;

25. prima na znanje da je u studenome 2019. Zajedničko poduzeće pokrenulo pisani postupak za odobrenje svojih revidiranih financijskih pravila, u skladu s preporukama Europske komisije, te da ih je donijelo u siječnju 2020.;

26. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je za plaćanja u okviru programa Obzor 2020. Zajednička služba Komisije za reviziju odgovorna za *ex post* revizije te da je na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih krajem 2019. Zajedničko poduzeće zabilježilo reprezentativnu stopu pogreške od 1,30 % i stopu preostale pogreške od 0,92 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanje i završna plaćanja); nadalje, prima na znanje prijedlog Komisije za uredbu o programu Obzor 2020. u kojoj je krajnji cilj u pogledu rashoda za istraživanja u okviru programa Obzor 2020. da preostala razina pogreške pri zaključenju programa, nakon što se uzme u obzir financijski učinak svih revizija, korektivnih mjera i mjera povrata, bude što je moguće bliža razini od 2 %;

27. konstatira da je Revizorski sud 2019. u okviru kontrola operativnih plaćanja revidirao nasumično uzorkovana plaćanja u okviru programa Obzor 2020. na razini krajnjih korisnika kako bi potkrijepio stope pogreške iz *ex post* revizije te da su detaljnim revizijama otkrivene manje mjerljive pogreške povezane s prijavljenim troškovima za osoblje, pri čemu su glavni izvori pogrešaka bili individualni sati rada i uporaba jediničnih stopa, uključujući procijenjene elemente koji su znatno odstupali od stvarnih jediničnih stopa; primjećuje nadalje da ti rezultati pokazuju da za Zajedničko poduzeće postoji povećan rizik od pogreške zbog velikog broja članova iz privatnog sektora i povezanih subjekata koji sudjeluju u provedbi projekata Zajedničkog poduzeća u okviru programa Obzor 2020.; poziva Zajedničko poduzeće da tijelu nadležnom za davanje razrješnice podnese izvješće u vezi s time;

28. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće obuhvaćeno Zajedničkom strategijom za borbu protiv prijevara u okviru Obzora 2020. koju koordinira Komisija; nadalje prima na znanje da je Zajedničko poduzeće 2019. pratilo dva navodna slučaja prijevare, o kojima je 2018. obaviješten Europski ured za borbu protiv prijevara i u vezi s kojima je Europski ured za borbu protiv prijevara pokrenuo istrage koje su još uvijek bile u tijeku; nadalje konstatira da je slučaj mogućeg nepoštenog postupanja korisnika s učinkom na bespovratna sredstva Zajedničkog poduzeća iz Sedmog okvirnog programa zaključen bez financijskih posljedica i bez prijavljenih gubitaka; potvrđuje da 2019. nije prijavljen nijedan novi slučaj Europskom uredu za borbu protiv prijevara te da je Zajedničko poduzeće započelo s uspostavom strategije za borbu protiv prijevara u pogledu unutarnjih postupaka i posebnog proračuna koji nije obuhvaćen Zajedničkom strategijom za borbu protiv prijevara; poziva Zajedničko poduzeće da tijelu nadležnom za davanje razrješnice podnese izvješće u vezi s time;

Unutarnja revizija

29. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće u svibnju 2019. primilo novi strateški plan revizije Službe za unutarnju reviziju za razdoblje od 2019. do 2021. u kojem su odabrane tri potencijalne teme značajnog rizika koje su obuhvaćale operativne postupke (upravljanje bespovratnim sredstvima), provedbu novih načela unutarnje kontrole i nova pravila o zaštiti podataka: osim toga napominje da je prva revizija novog planiranja provedbe sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava započela u studenom 2019.; nadalje prima na znanje da je nekoliko preporuka Zajedničkom poduzeću iz prethodne revizije, od kojih su dvije bile vrlo važne, i dalje bilo otvoreno; poziva Zajedničko poduzeće da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

30. prima na znanje da je unutarnja revizorica potvrdila Upravnom odboru svoju organizacijsku neovisnost prema standardima Instituta unutarnjih revizora iako je istaknula mogući nedostatak objektivnosti za revizije sa svrhom davanja jamstvene izjave.